

Situační analýza školy 2013

Základní škola KUNRATICE

Fakultní škola Univerzity Karlovy v Praze, Pedagogické fakulty

Předškolní 420, 148 00 Praha 4 Kunratice

Ing. Bc. Vit Beran, ředitel školy

Tel.: 261097211 - 2, mobil: 724370813, e-mail: vit.beran@zskunratice.cz, <http://www.zskunratice.cz>
MČ Praha Kunratice

Charakteristika školy

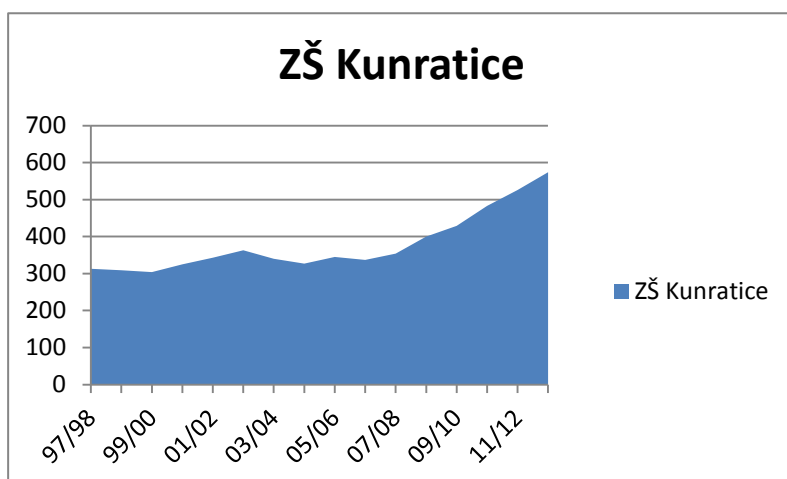
Vize

Chceme být školou, ve které:

- nabízíme vysokou kvalitu vzdělávání, uplatňujeme individuální přístup, a tak umožňujeme úspěšnost v životě každého člověka a dosažení jeho osobního maxima
- se podporuje rozvoj, předávají se kompetence, očekává se zodpovědnost a je oceňována kvalitní práce
- se respektují jasná předem společně vytvořená pravidla a sdílené hodnoty
- fungují vyvážené, spokojené vztahy a uplatňují se otevřené způsoby komunikace
- je podporována týmová práce
- jsou nastaveny kvalitní pracovní podmínky a dodržují se zásady psychohygieny
- se podporuje pozitivní přístup ke vzdělávání a vnitřní motivaci všech zúčastněných
- jsou zaměstnanci školy díky svým kvalitám společností uznáváni a respektováni

Žáci

Vývoj počtu žáků

Počet zapsaných dětí pro školní rok 2013/2014 a odkladů školní docházky na školní rok 2013/2014

	Zapsaných celkem	Zapsaných do prvních tříd	Převedení na jinou školu - nepřijati	Byl schválen odklad školní docházky	Neuzavřený zápis 5letých
Počet žáků	104	82	5	16	1

Pro školní rok 2012/2013 byly otevřeny tři první třídy. Stejný počet je plánován i pro školní rok 2013/2014. V lednu 2014 očekáváme, že k zápisu přijde kolem 130 až 140 budoucích prvňáčků. Do tří prvních tříd můžeme přijmout maximálně 90 žáků.

Úspěšnost žáků při přijímání na střední školy

V následujících tabulkách můžeme sledovat úspěšnost žáků v přijímacím řízení na střední školy. Ukazatelem školy však není počet žáků, kteří se dostanou například na gymnázia. Nejsme výběrová škola, a proto i z tabulek je zřejmé, že naši žáci budou spadat do všech vrstev školní úspěšnosti a studijních předpokladů. Jsme rádi, že se všichni dobře umístili a našli svou další cestu. Ve školním roce 2012/2013 nás překvapila velká úspěšnost žáků devátých tříd přijatých na státní střední školy.

pátáci	druh školy	Počet žáků
gymnázia	soukromá	4
	státní	8
	církevní	2

Poznámka – z důvodu spojování tříd (ze tří tříd na dvě třídy) a pravděpodobnosti vysokého počtu žáků ve třídě přešlo 11 žáků na jinou ZŠ, většinou ZŠ s rozšířeným programem některého předmětu. Ve školním roce 2013/2014 otvíráme dvě třídy po 26 žácích.

sedmáci	druh školy	Počet žáků
gymnázia	soukromá	0
	státní	3

Školní rok 2010/2011 -		
devátáci	druh školy	Počet žáků
gymnázia	soukromá	1
	státní	10
	církevní	1
SŠ	soukromá	3
	státní	26
	církevní	
SOU	státní bez maturity	
	státní s maturitou	1
	soukromé bez maturity	
	soukromé s maturitou	

Pracovníci školy

Rámcový popis personálního zabezpečení činnosti školy

Škola má třístupňové řízení a zaměstnanecký tým čítá na 90 osob. V rámci rozpočtu MHMP dodržujeme stanovený limit zaměstnanců. Celkově máme malou podzaměstnanost, která ve školním roce 2012/2013 činila v průměru kolem jednoho úvazku.

Personální zajištění činnosti školy je vícezdrojové:

státní rozpočet – limit zaměstnanců – učitelé, vychovatelé, provozní zaměstnanci, obchodně provozní zaměstnanci, asistenti pedagoga u integrovaných žáků, speciální pedagog

rozpočet MČ Praha Kunratice – část úvazku ekonoma školy

doplňková činnost – provozní zaměstnanci, některé kroužky, část úvazku ekonoma školy, organizační zajištění doplňkové činnosti školy

projekt „Pomáháme školám k úspěchu“ – asistenti pedagoga – pároví učitelé, mentoři, psycholog školy, příspěvek pro asistenty žáka, ekonomické služby, benefity pro pedagogy (nenárokové složky mezd)

dary rodičů – zajištění asistenta pedagoga pro první ročník, podpora asistentů pedagoga u integrovaných žáků

Další aktivity probíhající ve škole z rozpočtu jiných subjektů:

programy pro volný čas – kroužky (ve spolupráci s DDM Praha 10 DŮM UM) – vedoucí kroužků, vedoucí detašovaného pracoviště

Projekt RAMPS-VIP III. – speciálně pedagogické pracoviště – služby psychologa školy

Pedagogičtí pracovníci (odborná kvalifikace v % podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů – nikoli aprobovanost)

Přepočtený počet: ze státního rozpočtu máme **46,641** pedagogických pracovníků včetně vychovatelek ŠD a ŠK, speciální pedagožky a asistentek; celkový počet, který je dofinancován projektem „Pomáháme školám k úspěchu“ a z daru rodičů je **53,118** pedagogického pracovníka.

Počet (fyz. osoby) k 31.12.2012	Ped. prac. celkem	Ped. prac. s odbornou kvalifikací	Ped. prac. bez odborné kvalifikace
		59	50

Věková struktura pedagogických pracovníků

věk	CELKEM	20–30 let	31-40 let	41-50 let	51-60 let	nad 60 let	z toho důchodci
CELKEM	59	13	24	13	8	1	1

Průměrný věk pedagogických pracovníků základní školy: **38,6 roku**

Poradenské služby školy (výchovné poradenství, poradenství k volbě povolání, činnost speciálních pedagogů a školních psychologů - jejich počet, spolupráce s PPP, SPC, policií ČR, psychology, sociálními odbory, rodiči, případně dalšími subjekty)

Dlouhodobě spolupracujeme s odborným poradenským zařízením – Pedagogicko – psychologickou poradnou (PPP) pro Prahu 1,2,4 a v rámci Projektu RAMPS-VIP III se školním psychologem.

Ve škole pracuje speciální pedagožka, která se v rámci náprav věnuje dětem se specifickými vzdělávacími potřebami. Od roku 2008 jsme zahájili spolupráci s psycholožkou školy, která od školního roku 2011/2012 pracuje ve škole na 0,5 úvazek. Její financování je aktuálně kryto z Projektu RAMPS-VIP III a z rozpočtu projektu Pomáháme školám k úspěchu. Psycholožka odborně spolupracuje s PPP pro Prahu 1,2 a 4 a v průběhu roku získala částečný úvazek na poradně a je tedy i naší poradenskou psycholožkou.

Vedení školy, výchovná poradkyně i další pedagogové úzce spolupracují s policií ČR a v rámci preventivních kroků a minimalizace nežádoucích jevů u dětí i s kunratickou radnicí a s lektory CEDU.

Třídní a odborní učitelé tvoří IVP /Individuální vzdělávací plán/ ve spolupráci se školní psycholožkou, speciální pedagožkou na základě zprávy z PPP, SPC. V každém ročníku školy je skupina žáků vyžadující individuální péči.

Hospodaření školy

Dotace celkem	26 207 330	
Dotace MŠMT	20 538 000	Uz 33353
Dotace provoz MČ Praha Kunratice	4 240 254	Uz 00001
Dotace asistent pedagoga	706 900	Uz 00091
Dotace odměny	337 100	Uz 00096
Dotace prevence	60 400	Uz 00081
Dotace učební pomůcky	284 130	Uz 33021
Comenius	40 546	
Mimorozpočtové zdroje	6 442 303	Dary
Zisk z doplňkové činnosti	581 125	
tvořen zejména pronájmy učeben a sportovní haly, provozem FVE, vařením obědů pro cizí strávníky		

Vzdělávání pracovníků	2012	2011	2010	2009	2008
z projektu PŠÚ	705 163	171 059	0	0	0
z ostatních zdrojů - MŠMT a zřizovatel	54 655	63 325	64 363	135 304	102 868
Pořízení učebních pomůcek	2012	2011	2010	2009	2008
z projektu PŠÚ	270 865	182 442	80 224	0	0
z ostatních zdrojů - MŠMT a zřizovatel	74 829	115 049	91 467	185 004	76 513
spec. dotace učební pomůcky	284 100	0	0	786 000	0
dotace uč. pomůcky pro 1. ročník	0	59 000	60 000	62 000	0

Projekty v oblasti Rozvoje Lidských Zdrojů:

Naše škola má velké zkušenosti z oblasti RLZ, ať se jedná o projekty nebo o další nově zaváděné aktivity pro žáky, rodiče či pedagogy, které mají svým způsobem také povahu projektů. Konkrétně např.:

- 1) **Projekt RAMPS (ROZVOJ ŠKOLNÍCH PORADENSKÝCH PRACOVÍŠŤ)**. Zapojení do projektu, který organizuje MŠMT ve spolupráci s NÚV ČR. Díky projektu škola začala na škole realizovat základní aktivity směřující k integraci žáků se SVP.
- 2) **CESTA KE KVALITĚ - AUTOEVALUACE** - Vytváření systému a podpora škol v oblasti vlastního hodnocení. Hodnocení kladů a záporů fungování školy, pedagogické kvality, plány na zlepšení procesů, aj.
- 3) **Ekoškola (Eco-Schools) a MEZINÁRODNÍ PROGRAM GLOBE**. Žákovské projekty/aktivity zaměřené na ekologii a na poznávání přírody a okolí školy (pozorování počasí, měření teplot, kvality vody a ovzduší, apod.).
- 4) Projekt **POMÁHÁME ŠKOLÁM K ÚSPĚCHU**. Projekt je podpořen nadací Pomáháme školám k úspěchu o.p.s. ve výši cca 4,5 mil. Kč. Zaměřený na podporu pedagogů a jejich osobní rozvoj, celkový pedagogický rozvoj školy, všechny aktivity směřují ke zlepšování péče a měřitelných výsledků žáků.
- 5) Projekt **"Od břehů moře až po vrcholky hor"** v rámci Programu celoživotního učení Comenius Partnerství škol. Realizace společných aktivit a 24 mezinárodních mobilit (mobility učitelů, výměny žáků, aj.) s partnery z Dánska a Německa. Rozpočet 20.000 EUR.

Z hlediska vzdělávání lidských zdrojů (pedagogů) probíhá klasické vzdělávání formou seminářů, DVPP nebo také probíhají intervizní setkávání formou Bálintovských skupin pro zájemce z řad pedagogů (externí lektor). Pro pedagogy nebo vychovatele, kteří mají zájem, jsou k dispozici supervize.

Škola organizuje řadu dalších aktivit, např. rodičovská kavárna, klub cestovatelů, speciálně – pedagogické programy zaměřené na žáky se SVP, řadu kroužků pro žáky vč. specializovaných kroužků pro žáky se SVP, školní klub pro žáky, anglické odpoledne, sportovní akce či podporuje spolupráci s rodičovským sdružením Patron.

Rozsah péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami poskytovaný školou v rámci Školního poradenského pracoviště

Analýza současné situace:

Tým školního poradenského pracoviště na ZŠ Kunratice 2012/13

Objem školně psychologické práce na ZŠ Kunratice a široký záběr naší péče o jednotlivé žáky, vyžaduje, aby se na její realizaci podílel celý tým zainteresovaných odborníků. V této sestavě působí školní psycholog, speciální pedagog, výchovný poradce a školní metodik prevence.

Školní psycholog vede celý tým, diagnostikuje třídní kolektivy i jedince, sleduje psychický vývoj dítěte od předškolního věku po odchod na střední školu, poskytuje poradenské služby dětem, rodičům, učitelům, podílí se na dalším vzdělávání pedagogů ZŠ. Úzce spolupracuje s dalšími odborníky (PPP, dětský psychiatr, obvodní lékařky, sociální odbor, SVP, atd.).

Náplň práce:

- koordinuje pedagogicko-psychologické poradenství ve škole, koordinuje činnost Školního Poradenského pracoviště
- pracuje s celým systémem školy (vedení, ped. sbor, třídní učitelé, žáci, rodiče žáků)
- podílí se na vytváření strategií a programů zaměřených na podporu rozvoje osobnosti žáků
- podílí se na vytváření a realizaci preventivních programů zneužívání návykových látek a negativních jevů v chování žáků
- podílí se na monitorování problémových projevů chování, pravidelně provádí analýzy a návrhy konkrétních opatření
- provádí komplexní diagnostiku soc. klimatu v třídních kolektivech, pracuje průběžně s žákovskými kolektivy a ovlivňuje prostřednictvím sociálního učení sociální klima školních tříd a potažmo celé školy
- podílí se na přijímacím řízení žáků
- provádí diagnostiku orientovanou na zjišťování příčin poruch učení a chování
- zjišťuje individuální předpoklady pro uplatňování a rozvíjení schopností a nadání žáků
- provádí prevenci školní neúspěšnosti
- provádí krizovou intervenci a neodkladná psychologická vyšetření žáků
- provádí pedagogicko-psychologickou diagnostiku v souvislosti s profesní orientací žáků ve spolupráci s učiteli, kteří vyučují předměty volbu povolání na ZŠ
- koordinuje kariérové poradenství s ostatními subjekty, které poskytují specializované služby kariérového poradenství

- odborně a metodicky pomáhá učitelům zavádět a aplikovat pedagogicko-psychologické poznatky do vzdělávacího procesu
- poskytuje konzultační pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu
- zajišťuje koordinaci poskytovaných služeb s ostatními subjekty, zejména PPP, SPC, SVP
- zajišťuje koordinaci služeb poskytovaných dalšími odborníky ve státním i nestátním sektoru

Nadstandardní činnosti:

- osvětová a vzdělávací činnost
- pomoc při organizaci zážitkové pedagogiky a volno časových aktivit
- pomoc s konkursními řízeními vyhlašovanými školou
- školní psychologové mohou nabízet i jiné druhy nadstandardních činností, např. skupinovou psychoterapii podle toho, v čem získali další odborné vzdělání a v souladu s potřebami školy

Školní speciální pedagog zodpovídá za reedukaci specifických poruch učení. Vede nápravná cvičení specifických poruch učení u žáků prvního a druhého stupně. Vychází přitom z individuálních vzdělávacích programů. Ty sestavuje spolu s třídním učitelem a školním psychologem na základě posudků PPP, která většinou SPU odhalí a diagnostikuje. Školní speciální pedagog má na starost především nápravy, dále se podílí na přípravě podkladů pro speciálně - pedagogická vyšetření žáků. Školní psycholog diagnostikuje dítě v PPP (částečný úvazek šk. psychologa v PPP) a odtud přichází zpráva z vyšetření. Tu spolu se školním speciálním pedagogem rozpracuje do individuálního vzdělávacího plánu a dohodnou společný postup náprav, jehož průběh pravidelně společně konzultují. Školní psycholog kontroluje funkčnost IVP zhruba 2x ročně.

Školní metodik prevence zodpovídá za obsah a průběh primárně preventivních aktivit na škole. Spolu se školním psychologem sestavují a každý rok aktualizují *Minimální preventivní program*. Metodik prevence konzultuje se školním psychologem připravované aktivity v rámci primární prevence sociálně patologických jevů. Jejich vzájemné propojení je třeba při výběru vhodných besed, diskusí, při sestavování minimálního preventivního programu školy. Konzultace také vyžadují situace, kdy metodik prevence je konfrontován s experimentem drog u některého z žáků. Školní psycholog také pomáhá při orientaci v dalším vzdělávání školního metodika prevence.

Výchovný poradce je garantem profiorientace žáků devátých, popř. pátých tříd. Spolupodílí se na přípravě, průběhu a vyhodnocení komplexní diagnostiky studijních předpokladů žáků (9. event. 5 tříd). Společně se školním psychologem poskytuje odborné poradenství a individuální konzultace zákonným zástupcům a žákům při výběru vhodného studijního programu. Zachycuje a se školním psychologem konzultuje výchovné problémy žáků. Je v úzkém kontaktu s PPP.

Metodická podpora pedagogů ze strany Školního Poradenského Pracoviště

Učitelé prvního stupně kooperují se školním psychologem zcela specifickým způsobem, neboť jde především o dobrou diagnostiku jejich žáků - školní zralost, výskyt SPU, intelektový a osobnostní potenciál dítěte, tvorba třídního kolektivu na prvním stupni, narušování vztahů mezi dětmi ve třídě, poznávání sociálního a emočního zázemí dětí.

Vztah školního psychologa a učitelů druhého stupně je dána společným objektem působení. Druhý stupeň spíše přináší výchovné a kázeňské problémy. Vyučující jsou často první, kteří upozorní na studijní selhání, na výchovné problémy, atd.

Zvláštní vztah má školní psycholog k učitelům občanské a rodinné výchovy. Jsou to vyučovací předměty, kde je možné společným úsilím vhodně formovat osobnost dítěte.

Nedílnou součástí činnosti školního psychologa je spolupráce s výchovným poradcem školy a metodikem prevence. Společně se podílejí na přípravě aktivit v rámci primární prevence a prevence sociálně patologických jevů. Jejich vzájemné propojení je třeba při výběru vhodných besed, diskusí, při sestavování minimálního preventivního programu školy.

Třídní učitelé spolupracují se školním psychologem při vytváření a formování dětského kolektivu. Školní psycholog má možnost diagnostikovat již od druhé třídy vztahy pomocí dotazníků B-3 a B-4. V případě narušení, nebo nefunkční struktury těchto vztahů, pak oba úzce spolupracují na dlouhodobém záměru, jak tyto nedostatky odstraňovat.

Vychovatelé znají děti v jiné než vzdělávací rovině, často jako první zaregistrují změny v chování dítěte. Vychovatelé mohou psychologa kontaktovat v případě potřeby individuálně, dle aktuální potávky připravuje školní psycholog praktické semináře pro vychovatele. Zde probíhá intenzivní výměna informací o dětech, kterým je třeba věnovat zvýšenou péči a semináře s psychologickou tematikou.

Začínající učitelé mohou od školního psychologa získat aktuální informace o novinkách v oblasti školní psychologie. Cenné jsou také konzultace v případě výchovných problémů jednotlivých žáků, se kterými přijde nový pedagog do kontaktu.

Asistenti žáka získají podporu psychologa (speciálního pedagoga) v oblasti přímé práce s integrovaným žákem. Psycholog asistenty žáka na činnost připraví, seznámí je s problematikou dítěte a doporučí vhodné postupy. Průběžně (podle potřeby či pravidelně) sledují spolu „vývoj žáka“, úspěšnost práce a hledají optimální způsoby pomoci.

Školní klima a podpora třídních učitelů při práci s třídními kolektivy

Metodická podpora třídních učitelů při práci s třídními kolektivy probíhá formou systematické hloubkové diagnostiky třídních kolektivů, která je zaměřena na zmapování třídního klimatu, vztahových vazeb, průběh integrace včasnou detekci a intervenci v kolektivech ohrožených soc. patologickými jevy. V případě zájmu je pedagogům nabízena možnost úzké spolupráce s psychologem při tvorbě programu třídnických hodin. Třídní učitelé mají na základě pravidelných sociometrií možnost lépe se seznámit s dynamikou třídního kolektivu, zmapovat vzájemné emoční vazby dětí a učinit si představu o třídním klimatu. Výsledky sociometrie lze v indikovaných případech použít jako východisko pro tvorbu intervenčního programu. Dlouhodobé sledování třídních kolektivů pomocí sociometrických metod může třídním učitelům

sloužit jako významná zpětná vazba jejich vlastního pedagogického působení na dětské kolektivy. Zmapování oblastí, které jsou pro jednotlivé třídní kolektivy významné, používáme jako východisko při tvorbě náplně třídnických hodin a volbu vhodných technik skupinové práce.

Přehled aktivit školního poradenského pracoviště – aktuální stav

- pravidelné setkávání členů ŠPP 1x měsíčně (tyto schůzky slouží k předávání informací především o dětech se speciálními vzdělávacími potřebami, o dětech s kázeňskými či prospěchovými potížemi. Zde se též domlouváme na společném postupu a možných druzích intervence u jednotlivých dětí.) Aktuálně je v naší škole 572 žáků, z toho je individuálně integrováno 39 žáků, dalších 46 žáků má odborný posudek a vyžadují rovněž individuální péči. Z hlediska typu poruchy má 39 individuálně integrovaných žáků následující charakteristiky: celkem 35 žáků se speciálními poruchami učení nebo chování (případně kombinace), dále 3 žáci s pervazivními vývojovými poruchami (autismus), 1 žák s vrozenými vývojovými vadami. Zbylých 46 žáků má především lehčí formy SPCH nebo SPU. Dále máme aktuálně 32 žáků cizí národnosti, především Vietnam a země bývalého východního bloku, z nichž cca polovina má znatelné potíže se zvládnutím učiva zejména kvůli jazykové bariéře.
- pravidelná kontrola plnění individuálních vzdělávacích plánů – individuální diagnostika, rediagnostika dětí integrovaných, příprava podkladů pro tvorbu nových IVP ve spolupráci s třídními učiteli a zákonnými zástupci, kontrola funkčnosti IVP 2x ročně
- úzká spolupráce mezi školním psychologem a školním speciálním pedagogem při komplexní individuální diagnostice dětí
- probíhají individuální a skupinové reedukační programy pod vedením školního speciálního pedagoga dle doporučení a závěrů odborných vyšetření z PPP, SPC
- probíhá metodická podpora třídních učitelů při práci s třídními kolektivy, nabídka systematické hloubkové diagnostiky třídních kolektivů, metodická podpora při stavbě třídnických hodin a zážitkových aktivit pro třídní kolektivy
- Probíhá úzká spolupráce se spádovou MŠ při screeningu školních zralostí. Provádíme včasnou depistáž dětí školsky zcela nezralých při zápisu do prvních tříd. U dětí s částečnými percepčními nezralostmi škola nabízí před nástupem do 1. tříd program „Učíme se ve škole“ (zaměřen na rozvoj grafomotoriky a percepčních oblastí).
- je nastaven model včasného zachytu rizik vzniku SPU formou screeningu u vytipovaných dětí v 1. ročnících. Cílem je zajištění včasné diagnostiky dětí se susp. SPUCH v PPP a realizace následných vyrovnávacích a podpůrných opatření poskytovaných v rámci ZŠ
- funguje úzká spolupráce se spádovou PPP (předávání informací o jednotlivých dětech, nabídka pravidelných měsíčních konzultací poradenského speciálního pedagoga pro pedagogy ZŠ a rodiče dětí se SVP)
- probíhá úzká spolupráce mezi školním psychologem a výchovnou poradkyní zacílená na komplexní poradenství zaměřené na budoucí profesní orientace pro žáky 9. tříd
- průběžně probíhají individuální konzultace se zákonnými zástupci žáků dle aktuální

poptávky rodičů (konzultace pro rodiče integrované, zohledněné, pro rodiče žáků v riziku rozvoje vzniku SPUCH, konzultace při výukových, výchovných obtížích žáků, v případech vztahových rodinných obtížích)

Potřeby školy – navrhovaná opatření realizovaná v rámci projektu OPPA

Aktuálně je v naší škole 572 žáků, z toho je individuálně integrováno 39 žáků, dalších 46 žáků má odborný posudek a vyžadují rovněž individuální péči. Roste časová náročnost (tj. finanční náročnost) i odborná náročnost péče (vyskytují se i složitější případy). Z hlediska typu poruchy má 39 individuálně integrovaných žáků následující charakteristiky: celkem 35 žáků se speciálními poruchami učení nebo chování (případně kombinace), dále 3 žáci s pervazivními vývojovými poruchami (autismus), 1 žák s vrozenými vývojovými vadami. Zbylých 46 žáků má především lehčí formy SPCH nebo SPU. Dále máme aktuálně 32 žáků cizí národnosti, především Vietnam a země bývalého východního bloku, z nichž cca polovina má znatelné potíže se zvládnutím učiva zejména kvůli jazykové bariéře.

Na škole v současnosti pracuje 7 asistentů pedagoga pro žáky se SVP (7 osob). Jejich úkolem je podpora učitele přímo ve výuce, kdy má na starosti žáky se SVP, kterým se pedagog nemůže v rámci velkého kolektivu věnovat individuálně. V praktické každodenní péči o žáka se jedná o klíčovou osobu. Mezi jeho činnosti patří zejména:

- pedagogická asistence při výchovné a vzdělávací činnosti žáků, spolupráce s pedagogy, individuální práce se žáky se SVP,
- příprava speciální výuky na každou vyučovací hodinu spolu s pedagogem,
- pomoc žákům při přípravě na vyučování,
- podílí se na diagnostice a hodnocení svých žáků,
- poskytování zpětné vazby žákům se SVP, jejich rodičům, pedagogům, aj.

Zvyšující se počet žáků se SVP vyvolává rostoucí časovou náročnost na jejich vzdělávání a péči, zároveň se rozšiřuje škála diagnostikovaných poruch, se kterými jsou děti na ZŠ přijímány v modelu individuální integrace. Je potřeba vytvořit centrální systém práce se žáky se SVP na škole a sjednotit přístup pedagogů vč. doplnění jejich vzdělání.

Hlavní cílovou skupinou projektu jsou žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (85 žáků), mezi jejichž hlavní potřeby patří:

- přesná a včasná identifikace jejich speciálních vzdělávacích potřeb
- sestavení kvalitního IVP pro každého žáka i nad rámec vyšetření z PPP
- individuální podpora žáka během i mimo vyučování prostřednictvím speciálních pracovníků a vyškolených pedagogů.
- poskytování odborných konzultací rodičům žáků se SVP i pedagogům
- podpora žáka v socializaci, v integraci do kolektivu třídy

Vedlejší cílovou skupinou jsou pedagogové a odborní pracovníci pečující o žáky se SVP. Mezi jejich potřeby patří:

- doplnění vzdělání v oblasti integrace a inkluze, včetně dostupnosti jasných metodických pokynů a pravidel pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími

potřebami

- intenzivní, systematická dlouhodobá podpora ze strany školního psychologa, školního speciálního pedagoga při práci s jednotlivými žáky se SVP, systematická metodická podpora při vedení třídních hodin, podpora při začleňování a v průběhu integrace žáků se SVP

V metodické rovině je potřeba vytvořit jasný, systematický a přehledný postup práce se žáky se SVP, resp. FUNKČNÍ MODEL PÉČE A INTEGRACE ŽÁKŮ SE SVP včetně systému včasného odhalování a řešení všech problémů. Cílem je vytvořit centrální systém práce se žáky se SVP. Přestože jsou naši odborní pracovníci relativně zkušení, je zapotřebí zejména sjednotit přístup k SVP žáků, vytvořit jednotnou komplexní metodiku odpovídající podmínkám a cílům školy. Kromě metodiky je třeba vytvořit i stručná základní pravidla a postupy pro všechny pedagogy, která budou aplikovat při odhalování, předběžné diagnostice a práci se žáky se SVP (zejména SPU a SPUCH, poruchami autistického spektra).

V praktické rovině by měl na tento model navazovat proces optimalizace podmínek v rámci školy pro individuální vzdělávání a přípravu žáků se SVP, konkrétně rozvojem školního poradenského pracoviště a vznikem speciálního studijního centra. Cílem je vytvořit systém podpory pedagogů a žáků se SVP (i jejich rodičů), včetně trvalé a udržitelné nabídky služeb školního psychologa, speciálního pedagoga a asistentů pedagoga pro žáka se SVP. Dále pak rozšířit nabídku doplňkových vzdělávacích aktivit pro žáky se SVP a v neposlední řadě poskytnout pedagogům a odborným pracovníkům dostatečné vzdělání. Cílem je posílení schopností a dovedností učitelského sboru vytvářet optimální podmínky pro žáky se SVP. Učitel musí vědět, jak konkrétní handicap ovlivňuje školní výkon dítěte, co prožívá a pociťuje dítě se SVP. Zároveň musí být schopen to vysvětlit rodiči žáka a umět s ním jednat.

Potřeby a cíle:

- 1) **Rozvojem a systematickou podporou činnosti školního poradenského pracoviště (ŠPP) individuálně podporovat pedagogy, rodiče žáků se SVP i samotné žáky se SVP podle jejich specifických potřeb. Vytvořením přehledné, ucelené metodiky pro práci s žáky se SVP a formou cílených seminářů k této problematice pomoci zkvalitnit pedagogům proces výuky.**
- 2) **Rozšířit nabídku doplňkových vzdělávacích aktivit pro žáky se SVP. Komplexní péče o děti se SVP vyžaduje řadu aktivit nad rámec běžných výukových postupů, ať se jedná o reedukační nácvik, grafomotorický nácvik, apod.**
- 3) **Vznikem speciálního studijního centra vytvořit žákům optimální podmínky v rámci školy pro jejich individuální vzdělávání a přípravu. Poskytnout prostor v rámci školy po ukončení vyučování zejména těm žákům, kteří nemají alternativu (rodiče pracují do večerních hodin, doma se sami připravovat nemohou, atd.). Zároveň podpořit žáky se SVP z nepodněného domácího prostředí.**

Postup při naplňování cílů 1 a 2:

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je naprosto klíčová včasná identifikace problému a jeho rychlé, efektivní a individuální řešení šité na míru každému žákovi. Pokud problém žáka včas neřešíme, problémy se stupňují, u žáka dochází k prohlubování potíží ve studiu a k postupnému zaostávání nebo jiným sekundárním projevům neřešených SVP. Kromě potíží ve

zvládání studia vznikají konflikty (doma i ve třídním kolektivu), žák nemusí být ostatními spolužáky přijímán, dochází k jeho izolaci, atd.

Individualizace řeší následující problémy a potřeby žáků:

- Minimalizuje / kompenzuje problémy dětí se SVP (SPU) ve velkých třídách (např. formou asistentů).
- Řeší různou úroveň znalostí a dovedností žáků se SVP, vč. cizinců (problém jazykové bariéry) nebo nadané žáky (problém rozvoje jejich potenciálu, pocitu "nudy" ve výuce, vyloučení z kolektivu).
- Zajišťuje systematickou re-edukativní péči se speciálním pedagogem pro děti integrované (individuální programy pro děti "šité na míru" dle typů poruchy).
- Věnuje se žákům se SVP i mimo vyučování, podporuje žáky z nepodněného prostředí nebo slabších sociálních poměrů.
- Sleduje průběžně vývoj každého žáka se SVP a reaguje na aktuální situaci.
- Podporuje integraci žáků do ostatního kolektivu.

Naši pedagogové potřebují rozšířit své vzdělání v oblasti SVP, každý musí mít alespoň minimální základní znalost o nejčastějších SVP žáků, o komunikaci s těmito žáky a jejich rodiči, atd. Úroveň znalostí je třeba přizpůsobit danému pedagogovi a míře, v jaké přijde do styku se žáky se SVP a na jaké úrovni je bude řešit (třídní učitel vs. specialista). Pedagog musí dále být schopen na konkrétní třídu vyhledat a aplikovat určitý funkční styl "práce pedagoga s kolektivem" (za pomoci odborných pracovníků).

Konkrétní body vedoucí k naplňování cílů:

- individuální podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím tvorby individuálních vzdělávacích plánů
- systematická péče školního psychologa, speciálního pedagoga, psychologa, pedagogických asistentů
- realizace vzdělávacích programů pro pedagogy zaměřené na metody práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- vznik speciálního studijního centra

Potřeby cílové skupiny žáků se SVP jsme identifikovali na základě každodenní interakce s těmito žáky, jejich rodiči a s třídními učiteli, resp. speciálními pracovníky, kteří se o žáky starají. Jedná se zejména o:

- přesnou a včasnou identifikaci speciálních potřeb každého žáka
- sestavení kvalitního, funkčního plánu vzdělávání pro každého žáka, i nad rámec povinného IVP na základě vyšetření z PPP
- poskytnutí dostatečné vzdělávací infrastruktury žákovi (speciální pomůcky, klidné a přátelské prostředí pro relaxaci nebo přípravy na výuku)
- individuální podporu žáka během i mimo vyučování
- poskytování specializované podpory všem podstatným osobám, které jsou v kontaktu se žákem (rodič, pedagog)
- podpora žáka nejen ve vzdělávání, ale i v socializaci, v integraci do kolektivu třídy

Potřeby cílové skupiny – pedagogů: návrh na potřebná opatření vzešel ze společných diskuzí celého pedagogického sboru, od učitelů, kteří sami cítí potřebu a mezery v práci se žáky se SVP na škole.

Mezi jejich potřeby patří:

- Doplnění vzdělání v oblasti skupinové práce s třídními kolektivy (cílená, systematická práce s výsledky sociometrických šetření, zvýšení kompetencí v oblasti managementu třídy - v dlouhodobé vedení třídního kolektivu).
- Proškolení v problematice integrace a inkluze (metody a přístupy k žákům se SVP, metody a způsoby identifikace žáka se SVP, metody práce a způsob hodnocení u dětí se SVP, postup při stanovení pedagogické diagnostiky a tvorba IVP, metody při práci s třídními kolektivy, funkční komunikační styly při práci s dětmi a rodiči)
- Potřeba jasného a stručného návodu, jak pracovat se žáky se SVP, včetně předběžného odhalení problému / potřeby, komunikace se žákem / rodičem, speciální výukové metody, atd.
- Individuální podpora v práci se žáky se SVP od psychologa a speciálního pedagoga.

Motivace pedagogů:

Spočívá především v tom, že návrh projektu vzešel zespu od učitelů, aktivity tak přesně reagují na jejich potřeby. Vzhledem k počtu žáků se SVP na škole se většina pedagogů musí speciálním přístupem k těmto žákům zabývat, rozšíření poznatků potřebují kvůli komunikaci se samotným žákem i s jeho rodičem, kdy musí mít základní přehled a působit profesionálně.

Přínosy pro žáky se SVP:

Výsledným přínosem / efektem pro žáka bude zlepšení jeho studijních výsledků, jeho znalostí, kompetencí a gramotnosti. Dále pak jeho snazší a lepší integrace do kolektivu třídy, přispění ke zlepšení vzájemných vztahů a přátelské atmosféry ve třídě.

Přínosy pro pedagogy pro žáky se SVP:

- Doplnění vzdělání ve specializovaných diagnostických a sociometrických metodách a podpora při zavedení těchto metod do praxe na škole, zvýšení kompetencí v oblasti managementu třídy.
- Zvýšení znalostí, kompetencí a dovedností potřebných k individualizaci výuky.
- Vytvoření jasného a stručného návodu, jak pracovat se žáky se SVP (metodická příručka pro pedagogy).
- Individuální podpora pedagogů v práci se žáky se SVP od psychologa a speciálního pedagoga.

Výsledným přínosem bude rozvoj kompetencí, znalostí a dovedností všech pracovníků, díky kterému dojde k výraznému zkvalitnění péče o žáky se SVP.

Postup při naplňování cíle 3:

Potřeba vzniku Studijního centra školy

Studijní centrum školy je primárně zaměřeno na cílovou skupinu dětí se SVP (zejména cizinci, děti z nepodnětného prostředí, děti s SPU atd.). Cílem je vytvořit jim vhodné podmínky pro vzdělávání nad rámec běžné výuky tak, aby měli k dispozici vyhrazený prostor a speciální pomůcky, které budou určeny na konkrétní vzdělávací potřebu žáka. Zároveň bude k dispozici odborný pedagog, který bude v rámci SSC o tyto žáky pečovat.

Dílčí cíle:

- Vybudování centra (nákup pomůcek, PC a SW, tvorba náplně činnosti centra, zajištění a proškolení odborných pracovníků, atd.) a uvedení do provozu.
- Podpora všech žáků se SVP při rozvoji klíčových dovedností (přírodovědná, čtenářská - kompenzace dyslexie, dysgrafie, podpora tvořivého psaní, atd.).
- Podpora žáků - cizinců v jejich snaze začlenit se do vyučovacího procesu, zejména prostřednictvím zlepšování jejich jazykové úrovně, tj. obohacováním jejich slovní zásoby, procvičováním gramaticky českého jazyka, výslovnosti a celkového mluveného projevu.
- Podpora žáků - cizinců ve zvládnutí ostatního učiva, kde jsou problémy z důvodu jazykové bariéry (konkrétně asistence při plnění domácích úkolů, přípravy na výuku, atd.).
- Podpora a asistence žákům se SPU a SPCH v plnění úkolů daných odbornými pracovníky (speciální pedagog, školní psycholog, učitelé, asistenti pedagoga).
- Podpora a zlepšení připravenosti žáků se SVP na vyučování možností psaní domácích úkolů v prostředí studijního centra.
- Asistence a vedení žáků se SVP při přípravě školních prací - referátů, oborových prací, apod.

Výuka v rámci SSC bude probíhat formou:

- využití speciálních vzdělávacích materiálů pro žáky se SVP (učebnice, pracovní listy)
- využití speciálních výukových programů na PC (je nutno dovybavit učebnu)

Kromě samotné vzdělávací funkce bude SSC také místem socializace pro žáky se SVP, budou se zde setkávat žáci různých věkových kategorií a s různým kulturním a rodinným zázemím. Centrum bude umístěno v rámci žákovské knihovny a studovny, tj. zároveň dojde částečně k promísení s ostatními žáky celé školy, např. v rámci čtenářského koutku.

V současné době naše škola nemá dostatek prostředků, aby se v dostatečné míře mohla žákům se SVP věnovat, přestože včasná péče a náprava může vést k pozdějším úsporám (ve vzdělávacím procesu, v krajním případě např. snížením počtu osob ve speciálních ústavěch, atd.). Naše škola potřebuje zavést skutečnou individualizaci vzdělávacího procesu, tj. individuální péče o takového žáka, která přesně reaguje na jeho potřeby, situaci, pomáhá mu ve zvládnutí učiva, řešení komunikačních problémů aj.

Prioritou a současným celospolečenským trendem je v současné době začlenění žáků se SVP do běžné výuky mezi ostatní žáky (což je principiálně v pořádku - vytváří to podmínky pro integraci těchto žáků i později do běžné společnosti), bez individuálního přístupu a dlouhodobého systematického financování, však v běžné třídě žáka se SVP vzdělávat nelze.

Naše škola má z povahy své činnosti každodenní kontakt s hlavní cílovou skupinou projektu, tj. se žáky se SVP. Prioritním cílem školy je udržet, inovovat a rozšířit nabídku stávajících služeb a aktivit, které pro žáky se SVP organizujeme nad rámec minimálních požadavků vyplývajících ze zákona.

PhDr. Kateřina Fořtová, Ing. Vít Beran, Bc.